

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.001.07.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań

T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01

lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Sąd Okręgowy w Koninie, ul. Energetyka 5, Konin kod 62-510 (dalej: Sąd)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Ewa Kamińska, Dyrektor Sądu Okręgowego w Koninie (dalej: Dyrektor Sądu) ¹ (dowód: akta kontroli str. 4)
<i>Podstawa prawna</i>	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu
<i>Kontroler</i>	Joanna Jóźwiak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/26/2018 z dnia 24 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena wykonania w 2017 r. planu finansowego Sądu Okręgowego w Koninie, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- dokonanie analizy wykonania planu dochodów i stanu należności pozostałych do zapłaty,
- dokonanie analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,

¹ Okres zajmowania stanowiska od 20 kwietnia 2015 r. do nadal.

² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, dalej ustawa o NIK.

- dokonanie analizy wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego,
- dokonanie analizy stanu zobowiązań,
- dokonanie analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- dokonanie analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Sąd został utworzony w lipcu 2004 r. W ramach Sądu funkcjonuje oddział administracyjny, finansowy, sekcja gospodarcza, samodzielne stanowisko pracy ds. obronnych, pion ochrony (dot. ochrony informacji niejawnych), czytelnia akt oraz biuro obsługi interesantów. Obecnie w Sądzie utworzone są trzy Wydziały, w tym Cywilny, Karny oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. W Sądzie funkcję dysponenta III stopnia pełni Dyrektor. Sąd Okręgowy w Koninie jest właściwym sądem przełożonym dla Sądu Rejonowego w Słupcy³. Funkcjonowanie obu sądów odbywa się w ramach jednego planu finansowego dochodów i wydatków.

(dowód: akta kontroli, str. 33-52)

IV. Ocena⁴

W toku opisanych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że w 2017 r. środki finansowe w kwocie 21 519,3 tys. zł zostały wydatkowane w Sądzie zgodnie z planem rzeczowym i finansowym.

W wyniku kontroli 13,6% tych środków ustalono, że wydatkowano je zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵. Stwierdzona w postępowaniu o zamówienie publiczne nieprawidłowość miała charakter formalny, niemający wpływu na wybór najkorzystniejszej oferty i realizację wydatków przez Sąd.

Najwyższa Izba Kontroli, nie wyraża natomiast opinii o wiarygodności danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych w zakresie innym niż ogólne kwoty dochodów i wydatków. Stosowany bowiem w Sądzie system finansowo-księgowy jest niestabilny, a dane wynikające z ksiąg rachunkowych są niespójne, czego wyrazem jest brak zgodności, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶, tj. brak zgodności obrotów dziennika z obrotami zestawienia obrotów i sald. W związku z występującą niezgodnością nie było możliwości wygenerowania dziennika zapisów, a następnie dokonania jego oceny pod kątem zgodności z przepisami art. 14 i art. 23 ustawy o rachunkowości.

³ Sąd Rejonowy w Słupcy został utworzony od 1 stycznia 2015 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 października 2014 r. w sprawie utworzenia niektórych sądów rejonowych (Dz. U. poz. 1404). Sąd ten jest sądem funkcyjnym, niebędącym państwową jednostką budżetową.

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁵ Dz. U. z 2017 r., poz. 2077.

⁶ Dz. U. z 2018 r., poz. 395, dalej ustawa o rachunkowości.

V. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

Sąd w 2017 r. zrealizował dochody w dziale 755 (Wymiar sprawiedliwości), w rozdziale 75502 (Jednostki sądownictwa powszechnego) w kwocie 5 015,6 tys. zł. Głównymi źródłami dochodów Sądu były dochody zaklasyfikowane do § 0570 (Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne pobierane od osób fizycznych) – w kwocie 779,8 tys. zł i do § 0630 (Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uzyskanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego) – w kwocie 4 213,1 tys. zł. Kwota zrealizowanych dochodów stanowiła 139,3% planu dochodów i 119% dochodów wykonanych w roku ubiegłym. Rozbieżności w kwotach dochodów wykonanych w stosunku do dochodów zaplanowanych wynikały z uzyskania wyższych o 179,8 tys. zł (o 30%) dochodów w § 0570 i wyższych o 1 213,1 tys. zł (o 40,4%) dochodów w § 0630.

Na koniec 2017 r. Sąd posiadał należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1 600,2 tys. zł, z tego zaległości wynosiły 1 230,4 tys. zł. Wielkości te w stosunku do stanu na koniec 2016 r. wzrosły odpowiednio o 0,3 tys. zł (o 2,6%) i o 271,4 tys. zł (o 28,3%). Największy wzrost należności i zaległości w stosunku do roku ubiegłego wystąpił w dochodach w § 0570 – należności wzrosły o 86,7 tys. zł (o 9,4%), a zaległości o 176,3 tys. zł (o 32,2%). W dochodach w § 0690 należności w stosunku do roku ubiegłego spadły o 69,8 tys. zł (o 10,9%), a zaległości wzrosły o 92,0 tys. zł (o 22,3%).

(dowód: akta kontroli, str. 5-7)

Dyrektor Sądu, realizację dochodów wyższych od zaplanowanych wyjaśniła rodzajem i ilością spraw, które wpłynęły do rozpoznania. Na wzrost zaległości wpływ miał brak wpłat i wzrost poleceń do egzekucji komorniczej, jak również wzrost wniosków o rozłożenie na raty. Przyczyną natomiast braku wpłat była zła sytuacja materialna uczestników postępowania, duża trudność w ustaleniu miejsca pobytu dłużnika oraz odbywanie kar pozbawienia wolności przez znaczną liczbę dłużników.

(akta kontroli, str. 403-404)

Prawidłowość kwoty dochodów budżetowych została zweryfikowana na podstawie wyciągów bankowych - z bieżącego rachunku bankowego dochodów Sądu⁷. Najwyższa Izba Kontroli nie wyraża natomiast opinii o prawidłowości kwoty należności z tytułu dochodów budżetowych. Ze względu na znaczenie nieprawidłowości opisanych w wystąpieniu pokontrolnym w rozdziale V.3. Sprawozdawczość, nie można było uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania, tak aby stanowiły one podstawę dla opinii z badania wiarygodności kwoty tych należności.

(akta kontroli, str. 649-650, 781-826)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁷ Wartość ogółem wyciągów bankowych dokumentujących dochody wynosiła 5 709 673,05 zł. Wartość wyciągów bankowych dokumentujących zwroty dochodów wynosiła ogółem 694 146,52 zł. Różnica wynosiła 5 015 526,53 zł i była zgodna z sumą obrotów WN konta 131 Rachunek bieżący dochodów.

2. Wydatki budżetu państwa⁸

Sąd w 2017 r. zrealizował wydatki budżetu państwa w kwocie 21 519,3 tys. zł, stanowiące 118,7% planu finansowego, 99,8% planu po zmianach i 106,1% wydatków wykonanych w 2016 r. Wydatki Sąd realizował w dwóch działach klasyfikacji budżetowej:

- w dziale 753 (Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne), w rozdziale 75312 (Uposażenie sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne) w kwocie 1 048,0 tys. zł, stanowiącej 109,3% planu finansowego, 100% planu po zmianach i 111% wydatków wykonanych w 2016 r.;
- w dziale 755 (Wymiar sprawiedliwości), rozdziale 75502 (Jednostki sądownictwa powszechnego) w kwocie 19 482,9 tys. zł (tj. 114,5% planu finansowego, 99,7% planu po zmianach i 105,9% wydatków wykonanych w 2016 r.) i w rozdziale 75595 (Pozostała działalność) w kwocie 988,3 tys. zł (tj. 645,9% planu finansowego, 100% planu po zmianach i 104,6% wydatków wykonanych w roku ubiegłym).

(dowód: akta kontroli, str. 13-16)

Wydatki Sądu wg grup ekonomicznych kształtowały się następująco:

- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych (§§ 3110, 3020, 3030) – 1 551,5 tys. zł, stanowiące 109,3% planu finansowego, 99,8% planu po zmianach i 107,2% wykonania wydatków w roku ubiegłym;
- wydatki bieżące (§§ 4010, 4030, 4040, 4110, 4120, 4140, 4170, 4210, 4220, 4240, 4260, 4270, 4280, 4300, 4360, 4400, 4410, 4430, 4440, 4480, 4510, 4520, 4590, 4610, 4700) – 19 548,4 tys. zł, stanowiące 117,4% planu finansowego, 99,8% planu po zmianach i 105,9% wykonania wydatków w roku ubiegłym;
- wydatki majątkowe (§ 6060) - 419,4 tys. zł, stanowiące 1 379,9% planu, 100% planu po zmianach i 112,3% wykonania wydatków w roku ubiegłym.

(dowód: akta kontroli, str. 13-16)

Wszystkie zaplanowane w 2017 r. zadania inwestycyjne zostały zrealizowane w tym m.in. dostawa i montaż klimatyzacji i rozdzielni energetycznej, rozbudowa systemu sygnalizacji ppoż. i telewizji przemysłowej, zakup elektronicznej tablicy ogłoszeń, ekspresu do kawy, UPS i zestawu do prowadzenia wideokonferencji.

(akta kontroli, str. 53-59, 87)

Na wynagrodzenia Sąd wydatkował 11 353,7 tys. zł (tj. 104,5% wydatków z roku ubiegłego). Przeciętne zatrudnienie w Sądzie wynosiło 136,8 osób⁹, a wynagrodzenie miesięczne na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 6 915,7 zł (o 1,7% wyższe od wynagrodzenia w roku 2016).

(dowód: akta kontroli, str. 88)

Zobowiązania Sądu na koniec 2017 r. wynosiły 1 049,3 tys. zł, z tego:

- z tytułu naliczonych wynagrodzeń dodatkowych za 2017 r. w wysokości 895,3 tys. zł i naliczonych zobowiązań publicznoprawnych od wynagrodzeń dla lekarzy sądowych w wysokości 0,5 tys. zł (ujęte na rozrachunkach z tytułu wynagrodzeń i rozrachunkach publicznoprawnych ogółem 895,8 tys. zł),

⁸ Sąd w 2017 r. nie realizował wydatków budżetu środków europejskich

⁹ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

- z tytułu dostaw towarów i usług (ujęte na rozrachunkach z dostawcami) – 100,5 tys. zł,
- z tytułu nierozliczonych dojazdów sędziów i kosztów podróży służbowych (ujęte na pozostałych rozrachunkach z pracownikami) – 0,4 tys. zł,
- z tytułu rozrachunków związanych z postępowaniem sądowym i komorniczym (ujęte na rozrachunkach związanych z postępowaniem sądowym i rozrachunkach z komornikami) – 52,6 tys. zł.

Według dokumentów źródłowych dla ww. zobowiązań były one zobowiązaniami niewymagalnymi. Sąd nie ponosił wydatków z tytułu odsetek od nieterminowo regulowanych zobowiązań.

(dowód: akta kontroli, str. 90, 106-116, 125-135, 137)

Prawidłowość kwoty wydatków budżetowych została zweryfikowana na podstawie wyciągów bankowych - z bieżącego rachunku bankowego wydatków Sądu¹⁰. Najwyższa Izba Kontroli nie wyraża natomiast opinii o prawidłowości kwoty zobowiązań z tytułu wydatków budżetowych. Ze względu na znaczenie nieprawidłowości opisanych w wystąpieniu pokontrolnym w rozdziale V.3. Sprawozdawczość nie można było uzyskać wystarczających i odpowiednich dowodów badania, tak aby stanowiły one podstawę dla opinii z badania wiarygodności kwoty tych zobowiązań.

(akta kontroli, str. 649-650, 781-826)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 2 930,2 tys. zł (13,6% wydatków ogółem Sądu), w tym, w grupie wydatków majątkowych na kwotę 345,6 tys. zł, a w grupie wydatków bieżących na kwotę 2 584,6 tys. zł. Doбору próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających wydatkom pozapłacowym oraz wydatkom w kwocie powyżej 500 zł. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS¹¹). Badane wydatki udokumentowane były 68 dowodami księgowymi wystawionymi na kwotę ogółem 3 349,6 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wydatki majątkowe potwierdzone wybranymi do badania dokumentami zostały zrealizowane zgodnie z przeznaczeniem w planie finansowym i z umową zawartą z wykonawcą. Sfinansowane z tych wydatków środki trwale zostały prawidłowo ujęte i sklasyfikowane w ewidencji środków trwałych Sądu.

(akta kontroli, str. 404, 525-558)

Ponadto, badaniem objęto jedno postępowanie¹² o udzielenie zamówienia publicznego na remont części pomieszczeń budynku Sądu Rejonowego w Słupcy przy ul. Armii Krajowej 2 oraz ul. Traugutta 4 (cz. I), remont części pomieszczeń w budynku Sądu Okręgowego w Koninie przy ul. Energetyka 5 wraz z dostawą

¹⁰ Wartość ogółem wyciągów bankowych dokumentujących wydatki wynosiła 21 596 756,46 zł. Wartość wyciągów bankowych dokumentujących zwroty wydatków wynosiła ogółem 77 504,55 zł. Różnica wynosiła 21 519 251,91 zł i była zgodna z sumą obrotów MA konta 130 Rachunek bieżący wydatków.

¹¹ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

¹² W 2017 r. Sąd przeprowadził trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (wraz z objętym badaniem) w trybie przetargu nieograniczonego na łączną kwotę 1 197,9 tys. zł.

i montażem klimatyzacji w wybranych pomieszczeniach biurowych na II piętrze w budynku Sądu Okręgowego w Koninie przy ul. Energetyka 5 wraz z wykonywaniem przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych w okresie gwarancji (cz. II) oraz dostawę i montaż rozdzielni energetycznej w budynku SO w Koninie przy ul. Energetyka 5 (cz. III). Postępowanie to przeprowadzone zostało w trybie przetargu nieograniczonego¹³, w wyniku którego Sąd w 2017 r. wydatkował środki w wysokości 848,0 tys. zł sfinansowane z budżetu państwa. Postępowanie przeprowadzone zostało zgodnie z przepisami ustawy Pzp, poza jedną nieprawidłowością i uwagą, sformułowanymi w dalszej części niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 559-571, 644)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W badanym postępowaniu o zamówienie publiczne Sąd żądał od wykonawców przedłożenia dokumentów potwierdzających posiadanie uprawnień budowlanych oraz zaświadczenia o wpisie na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego. Żądanie dokumentów innych niż wymienione w zamkniętym katalogu dokumentów ustalonym w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia¹⁴, naruszało przepisy art. 25 ustawy Pzp, w związku z przepisami § 2 ust. 4 pkt 10 przywołanego rozporządzenia.

(akta kontroli, str. 569, 578-579, 583)

Dyrektor Sądu stwierdziła m.in., że wykonawcy nie kwestionowali określonego przez zamawiającego wymogu przedłożenia dokumentów, z uwagi na oczywisty obowiązek posiadania przez nich takich dokumentów.

(akta kontroli, str. 644)

Uwagi dotyczące
kontrolowanej
działalności

W badanym postępowaniu o zamówienie publiczne, podzielonym na trzy części, zapisy w specyfikacji istotnych warunków postępowania (SIWZ) dotyczące obowiązku wykonawcy wniesienia przed zawarciem umowy zabezpieczenia należytego wykonania umowy były niejednoznaczne i budzące wątpliwości, co do istnienia wymogu wniesienia tego zabezpieczenia przez wykonawcę III części zamówienia. W treści SIWZ, w pkt XXIV zobowiązano wykonawcę do wniesienia takiego zabezpieczenia przed zawarciem umowy, a w formularzu oferty, stanowiącym załącznik nr 2 do SIWZ zawarto zapis, że wykonawca zobowiązuje się do wniesienia zabezpieczenia przed zawarciem umowy. Natomiast formularz wzoru umowy na wykonanie III części zamówienia, stanowiący załącznik nr 8c do SIWZ, nie zawierał żadnych postanowień dotyczących przedmiotowego zabezpieczenia. NIK zwraca uwagę, że postanowienia załączników do SIWZ wynikają z treści SIWZ i muszą zawierać spójne zapisy.

(akta kontroli, str. 570, 590, 598, 600-611, 616)

Dyrektor Sądu wyjaśniła m.in., że z uwagi na niską szacunkową wartość zamówienia zamawiający nie wymagał wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy

¹³ Art. 39 i nast. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1579), dalej: ustawa PZP.

¹⁴ Dz. U. z 2016 r., poz. 1126.

w przypadku realizacji III cz. zamówienia. W pkt XXIV SIWZ, jak wyjaśniła Dyrektor, nie sprecyzowano, w przypadku których części zamówienia wymagane jest wniesienie przedmiotowego zabezpieczenie. Wynikało to jednak wyraźnie z załączonych do SIWZ wzorów umów.

(akta kontroli, str. 645)

Ocena częściowa

W 2017 r. środki finansowe w kwocie 21 519,3 tys. zł zostały wydatkowane w Sądzie zgodnie z planem rzeczowym i finansowym. W wyniku kontroli wydatkowania 13,6% tych środków ustalono, że wydatkowano je zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych. Stwierdzona w postępowaniu o zamówienie publiczne nieprawidłowość miała charakter formalny, niemający wpływu na wybór najkorzystniejszej oferty i realizację wydatków Sądu.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań jednostkowych Sądu:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2017 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych (kont analitycznych prowadzonych według klasyfikacji budżetowej dochodów i wydatków) sporządzonego na dzień 31 grudnia 2017 r. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo. Kwoty dochodów i wydatków ogółem w sprawozdaniach budżetowych wykazano w prawidłowej wysokości. Wiarygodność tych kwot została potwierdzona procedurą analizy operacji na bieżących rachunkach bankowych dochodów i wydatków kontrolowanej jednostki.

(dowód: akta kontroli str. 518-524)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) Wykorzystywany w Sądzie centralny system finansowo-księgowy „Zintegrowany System Rachunkowości i Kadr” (ZSRK) nie spełniał jednej z podstawowych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych, ustalonych w art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z tą zasadą obroty zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych powinny być zgodne z obrotami dziennika zapisów. Na podstawie ksiąg rachunkowych Sądu za 2017 r. ustalono¹⁵ natomiast, że suma obrotów w dzienniku zapisów wynosiła 309 795 715,19 zł, a obrotów na kontach syntetycznych wynosił 315 959 015,02 zł (różnica wynosiła 6 163 299,83 zł).

¹⁵ Oba zbiory danych na potrzeby kontroli NIK zostały wygenerowane w dniu 6 lutego 2018 r.

(akta kontroli, str. 517, 617, 622-638, 774)

Dyrektor Sądu stwierdziła, że sytuacja ta jest wynikiem nieprawidłowości działania systemu SAP użytkowanego we wszystkich jednostkach sądownictwa ZSRK. Z załączonych do wyjaśnień dokumentów wynika, że problem ten wystąpił już w 2016 r. Sąd zgłaszał kilkakrotnie¹⁶ ten problem administratorowi drogą elektroniczną na ServiceDesk. W ostatniej z odpowiedzi administratora na to zgłoszenie przesłanej w mailu z 1 marca 2018 r. poinformowano o wstrzymaniu realizacji tego zgłoszenia z przyczyn leżących po stronie IT oraz o trwającej analizie tego problemu. Wygenerowane w trakcie kontroli NIK zestawienia obrotów dziennika i zestawienia obrotów i sald kont syntetycznych wykazały, że dla kont zespołu „0” – majątek trwały, zespołu „1” – rachunki bankowe, zespołu „2” – konta 222, 223, zespołu „4” – koszty według rodzajów i ich rozliczenia, zespołu „7” – przychody, dochody, koszty i zespołu „8” – fundusz jednostki, dziennik generuje się prawidłowo – nie wystąpiły różnice w obrotach.

(akta kontroli, str. 301-302, 304-307, 317-370, 410-411, 414-415, 618-621, 777-778)

2) Sąd na potrzeby kontroli NIK nie przedłożył dziennika zapisów za 2017 r., co uniemożliwiło ocenę czy, zgodnie z przepisami art. 14 ust. 1 ustawy o rachunkowości, zawierał on chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym oraz czy dokonane w nim zapisy spełniały warunki określone w przepisach art. 23 ustawy o rachunkowości, dotyczące trwałości zapisu, możliwości ich powiązania z kontami księgi głównej oraz zawierania wymaganych elementów.

Dyrektor Sądu wyjaśniła, że „zapuszczenie” raportu generującego dziennik spowodowałoby uruchomienie programu nadającego chronologicznie numer dziennika każdej wprowadzonej operacji. Uruchomienie tej czynności przed wyeliminowaniem przez administratora systemu nieprawidłowości występujących w zapisach dziennika spowodowałoby nieodwracalne nadanie nieprawidłowych numerów poszczególnym zapisom. Ponadto, Dyrektor Sądu stwierdziła, że zapisy w księgach rachunkowych za okres I-XII 2017 roku mają charakter trwały, uniemożliwiający dokonanie ich zmian - dane wprowadzane są bezpośrednio do ksiąg, system nie posiada możliwości wprowadzenia danych do bufora.

(akta kontroli, str. 517, 410-411, 779)

Ocena częściowa

Kwoty dochodów i wydatków wykazane zostały w sprawozdaniach budżetowych w prawidłowej wysokości. Wiarygodność tych kwot została potwierdzona procedurą analizy operacji na bieżących rachunkach bankowych dochodów i wydatków kontrolowanej jednostki. Najwyższa Izba Kontroli, nie wyraża natomiast opinii o wiarygodności pozostałych danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych. Stwierdzone nieprawidłowości wskazują, że stosowany w Sądzie system finansowo-księgowy jest niestabilny, a dane wynikające z ksiąg rachunkowych są niespójne, czego wyrazem jest brak zgodności, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o rachunkowości, tj. brak zgodności obrotów dziennika z obrotami zestawienia obrotów i sald. Z uwagi na powyższe, Najwyższa Izba Kontroli, nie uzyskała wystarczających i odpowiednich dowodów, które mogłyby stanowić podstawę

¹⁶ W dniu 14.12.2017 r., a następnie w trakcie kontroli NIK w dn. 13.02.2018 r. z prośbą o informację, dlaczego występują niezgodności, co jest ich przyczyną oraz kiedy będzie możliwe wygenerowanie prawidłowych zapisów dziennika.

wyrażenia opinii z badania powyższych sprawozdań w zakresie innym niż ogólne kwoty dochodów i wydatków.

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

- 1) żądanie od wykonawców uczestniczących w postępowaniach o zamówienie publiczne wyłączenie dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania;
- 2) zapewnienie zgodności obrotów w dzienniku zapisów księgowych i zestawieniu obrotów i sald kont syntetycznych, a następnie wygenerowanie w systemie ZSRK uzgodnionego dziennika.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 23 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Joanna Jóźwiak
Główny specjalista kontroli państwowej

z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor